

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 13.6.2012
C(2012) 4117 final

MNENJE KOMISIJE

z dne 13.6.2012

o
certificiranju družbe Plinovodi d.o.o. na podlagi člena 3(1) Uredbe (ES) št. 715/2009 in
člena 10(6) Direktive 2009/73/ES – Slovenija

MNENJE KOMISIJE

z dne 13.6.2012

o

certificiranju družbe Plinovodi d.o.o. na podlagi člena 3(1) Uredbe (ES) št. 715/2009 in člena 10(6) Direktive 2009/73/ES – Slovenija

I. POSTOPEK

Komisija je 19. aprila 2012 v skladu s členom 10(6) Direktive 2009/73/ES¹ (v nadaljnjem besedilu: direktiva o plinu) prejela obvestilo slovenskega regulativnega organa za energijo, tj. Javne agencije RS za energijo (v nadaljnjem besedilu: Agencija za energijo), o osnutku odločitve o certificiranju družbe Plinovodi d.o.o. (v nadaljnjem besedilu: Plinovodi) za operaterja prenosnega sistema za plin.

V skladu s členom 3(1) Uredbe (ES) št. 715/2009² (v nadaljnjem besedilu: uredba o plinu) mora Komisija proučiti obvestilo o osnutku odločitve ter zadevnemu nacionalnemu regulativnemu organu izdati mnenje glede skladnosti s členom 10(2) in členom 9 direktive o plinu.

II. OPIS OBVESTILA O ODLOČITVI

Družba Plinovodi je operater prenosnega sistema za plin v Sloveniji, ki ima v lasti prenosno omrežje v Republiki Sloveniji in z njim upravlja. Družba Plinovodi prenaša plin do distribucijskih podjetij in neposredno povezanih industrijskih porabnikov. Omrežje je dolgo približno 1 054 kilometrov. Letna dobava plina vsem uporabnikom prenosnega omrežja znaša približno 1 bcm.

Družba Plinovodi je v popolni lasti družbe Geoplin d.o.o., ki je največji dobavitelj plina v Sloveniji s tržnim deležem na dobavnem trgu približno 70 %.

Zaradi skladnosti s pravili, ki veljajo za ločevanje operaterjev prenosnih sistemov, je družba Plinovodi izbrala model neodvisnega operaterja prenosnega sistema iz člena 9(8)(b) direktive o plinu. Ta izbira je družbi Plinovodi na voljo v skladu s slovensko zakonodajo, ki prenaša direktivo o plinu.

Člen 9 direktive o plinu določa pravila za ločevanje prenosnih sistemov in operaterjev prenosnih sistemov. Člen 9(8)(b) direktive določa, da če je na dan 3. septembra 2009 prenosni sistem v lasti vertikalno integriranega podjetja, se država članica lahko odloči, da ne bo uporabljala odstavka 1, pod pogojem da zadevna država članica izpolnjuje določbe

¹ Direktiva 2009/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom in o razveljavitvi Direktive 2003/55/ES (UL L 211, 14.8.2009, str. 94).

² Uredba (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do prenosnih omrežij zemeljskega plina in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1775/2005 (UL L 211, 14.8.2009, str. 36).

poglavja IV, ki določa zahteve za neodvisne operaterje prenosnih sistemov (členi 17 do 23 direktive o plinu).

Agencija za energijo je predhodno sklenila, da družba Plinovodi izpolnjuje zahteve modela neodvisnega operaterja prenosnega sistema, kakor je določeno v slovenski zakonodaji, ki prenaša direktivo o plinu. Agencija za energijo je predložila osnutek odločitve Komisiji in jo zaprosila za mnenje.

III. PRIPOMBE

Na podlagi tega obvestila ima Komisija naslednje pripombe na osnutek odločitve:

1. Izbira modela neodvisnega operaterja prenosnega sistema

V skladu s členom 9(8) direktive o plinu se lahko model neodvisnega operaterja prenosnega sistema uporablja v primerih, ko je bil na dan 3. septembra 2009 prenosni sistem v lasti vertikalno integriranega podjetja. Komisija se v tem primeru strinja z Agencijo za energijo, da je družba Plinovodi upravičeno izbrala model neodvisnega operaterja prenosnega sistema, saj je bil zadevni prenosni sistem na zadevni datum v lasti vertikalno integriranega podjetja.

2. Pogodbe za storitve, ki jih vertikalno integrirano podjetje opravlja za neodvisnega operaterja prenosnega sistema

Člen 17(1)(c) direktive o plinu določa posebna pravila za oddajanje storitev med drugimi deli vertikalno integriranega podjetja in neodvisnega operaterja prenosnega sistema. Ker bi moral biti neodvisni operater prenosnega sistema avtonomen in ne bi smel biti odvisen od drugih delov vertikalno integriranega podjetja, je oddajanje storitev neodvisnemu operaterju prenosnega sistema s strani katerega koli drugega dela vertikalno integriranega podjetja z direktivo o plinu prepovedano. Komisija v predhodni pripombi meni, da bi bilo glede na splošno prepoved storitev, ki jih za neodvisnega operaterja prenosnega sistema opravljajo drugi deli vertikalno integriranega podjetja, odstopanje mogoče predvideti le v izjemnih okoliščinah. Tako odstopanje bi moralo biti omejeno in ne bi smelo presehati tistega, kar je nujno potrebno za zaščito prevladujočih interesov, kot sta varnost in zanesljivost prenosnega sistema. Le v izjemnih primerih, kadar so zadevne storitve nujno potrebne za zaščito zgoraj navedenih prevladujočih interesov in jih za neodvisnega operaterja prenosnega sistema zdaj in v bližnji prihodnosti ne more opravljati noben drugi ponudnik storitev razen vertikalno integriranega podjetja, se lahko odstopanje šteje za upravičeno. Tako odstopanje bi moralo biti tudi načeloma prehodne narave in časovno omejeno. Poleg tega je treba zagotoviti, da se transakcije med drugimi deli vertikalno integriranega podjetja in neodvisnim operaterjem prenosnega sistema izvajajo na čisto poslovni podlagi, da se prepreči navzkrižno subvencioniranje.

Agencija za energijo je v predhodni odločitvi navedla, da je družba Plinovodi sklenila najemne pogodbe z Geoplinom v zvezi z nekaterimi prostori, v katerih se nahajajo pisarne za zagotavljanje pomožnih storitev. Agencija za energijo je navedla, da se ti najeti prostori nahajajo v stavbi vertikalno integriranega podjetja. Čeprav to zadeva le majhno število pisarn, ki so ustrezno ločene in so dostopne samo zaposlenim pri družbi Plinovodi, Komisija meni, da se takšne najemne pogodbe ne morejo ohranjati za nedoločen čas. Komisija zato poziva Agencijo za energijo, naj zagotovi, da bodo te najemne pogodbe po prehodnem obdobju prenehale veljati in naj za družbo Plinovodi določi ustrezne zahteve glede poročanja v zvezi s tem.

Poleg tega se je Agencija za energijo v osnutku odločitve sklicevala tudi na pogodbe s katerimi družba Plinovodi kupuje in prodaja izravnalno energijo in energijo za lastno uporabo od Geoplina. Agencija za energijo je proučila, kako se izvaja postopek za oddajo javnega naročila za te pogodbe, npr. razpis za zbiranje ponudb je bil poslan samo dvema družbama, ter ugotovila, da zadevne pogodbe prenehajo veljati konec leta 2012. Agencija za energijo je potrdila, da bo v prihodnosti take pogodbe odobrila le, če bo družba Plinovodi objavila javni razpis, ki bi omogočil sodelovanje več dobaviteljev. Komisija se strinja z Agencijo za energijo, da so trenutne pogodbe za opravljanje storitev, ki jih Geoplin zagotavlja družbi Plinovodi, prehodne narave, saj prenehajo veljati konec leta 2012. Komisija se tudi strinja, da se morajo vse prihodnje pogodbe za opravljanje storitev dodeliti na podlagi odprtega, preglednega in nediskriminacijskega postopka javnega razpisa, ki bo omogočil sodelovanje več kot dveh ponudnikov. Komisija meni, da mora Agencija za energijo pri odobritvi takšnih pogodb v prihodnosti zagotoviti, da družba Plinovodi ne bo sprejela ponudb Geoplina, ki vsebujejo kakršne koli preferencialne tarife: te pogodbe je treba dodeliti na nediskriminacijski način, na čisto poslovni podlagi.

3. Pooblastila nadzornega organa

Poglavje IV direktive o plinu določa podrobno razdelitev pooblastil med različnimi organi neodvisnega operaterja prenosnega sistema, vključno z upravnim odborom in nadzornim organom. Agencija za energijo se v predhodni odločitvi sklicuje na slovenski zakon o gospodarskih družbah, za katerega se zdi, da omogoča bistven vpliv nadzornega organa na upravo v zvezi z vsakodnevnim vodenjem podjetja. Komisija se strinja z Agencijo za energijo, da so pooblastila nadzornega organa v zvezi z vsakodnevnim vodenjem in razvojem ter izvajanjem 10-letnega razvojnega načrta omrežja podrobno določena v poglavju IV direktive o plinu ter da morata družba Plinovodi in njen nadzorni organ spoštovati to razdelitev pristojnosti iz direktive o plinu.

IV. SKLEPNA UGOTOVITEV

V skladu s členom 3(2) uredbe o plinu Agencija za energijo ob sprejemanju končne odločitve o certificiranju družbe Plinovodi v čim večji meri upošteva zgoraj navedene pripombe Komisije ter nato o tej odločitvi obvesti Komisijo.

Stališče Komisije glede tega obvestila ne vpliva na kakršno koli stališče, ki ga Komisija lahko zavzame v zvezi z nacionalnimi regulativnimi organi glede vseh drugih obvestil o osnutkih ukrepov v zvezi s certificiranjem ali v zvezi z nacionalnimi organi, ki so odgovorni za prenos zakonodaje EU glede združljivosti kakršnega koli nacionalnega izvedbenega ukrepa z zakonodajo EU.

Komisija bo ta dokument objavila na svoji spletni strani. Komisija meni, da informacije v tem dopisu niso zaupne. Če Agencija za energijo meni, da ta dokument v skladu s predpisi EU in nacionalnimi predpisi o poslovni tajnosti vsebuje zaupne informacije, ki bi jih pred javno objavo želela izločiti, je pozvana, da o tem obvesti Komisijo v petih delovnih dneh po njegovem prejemu. Vsako tako zahtevo je treba obrazložiti.

V Bruslju, 13.6.2012

Za Komisijo
Joaquín ALMUNIA
Podpredsednik

OVERJENA KOPIJA
Za Generalno sekretarko,

Za: Jordi AYET PUIGARNAU
Direktor pisarne Komisije